

РЕШЕНИЕ

№ 62

гр. Бургас, 25.10.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД – БУРГАС в публично заседание на двадесет и осми юни през две хиляди двадесет и първа година в следния състав:

Председател: Светла М. Цолова

Членове: Петя Ив. Петрова Дакова
Благой Г. Потеров

при участието на секретаря Елена П. Гева
в присъствието на прокурора Йорданка Цветанова Дачева-Толева (АП-Бургас)

като разгледа докладваното от Светла М. Цолова Въззивно наказателно дело от общ характер № 20212000600102 по описа за 2021 година

С присъда №255 от 07.10.2020г. по НОХД №300/2020г. Бургаският окръжен признал подсъдимия М. Х. Х. за виновен в това, че на 06.04.2019г., по първокласен път I – 6 / София – Бургас /, в района на 461 км, при управление на собствения лек автомобил, марка „М.“, модел „Е 220 ЦДИ“, с рег. №* **** **, с посока на движение от гр. Карнобат към гр. Айтос, нарушил правилата за движение по чл.21, ал.1 и чл.42, ал.2, т.2 от ЗДП и по непредпазливост причинил смъртта на Г. К. К., поради което и на основание чл.343, ал.1, б.„в“, предл.1 вр. чл.342, ал.1 и чл.54 от НК му наложил наказание лишаване от свобода за срок от четири години.

На основание чл.57, ал.1, т.3 от ЗИНСЗ определил първоначален общ режим за изтърпяване на наказанието лишаване от свобода.

На основание чл.343г от НК лишил подсъдимия М. Х. Х. от правото да управлява МПС за срок от пет години, считано от влизане на присъдата в сила.

Осъдил подс. М. Х. Х. да заплати в полза на държавата, по сметка на ОД на МВР – Бургас сумата 940,80 лева и по сметка на Окръжен съд – Бургас сумата

90 лева, представляващи направени по делото разноски.

Постановената присъда е обжалвана от повереника на частните обвинители СЛ. Г. К., КР. В. Ч. и Н. КР. К. с оплаквания за явна несправедливост на наложеното на подсъдимия наказание лишаване от свобода за срок от четири години, като счита същото за занижено. Заявява, че наложеното наказание лишаване от свобода не е съобразено с обществената опасност на деянието и на дееца, с наличието само на едно смекчаващо обстоятелство – чистото съдебно минало на подсъдимия, както и с целите на специалната и генералната превенция. Счита, че деянието се отличава с особена дързост, като стореното се характеризира с изключителна тежест, както поради начина на извършване, така и поради вредоносния резултат – причинената смърт на Г. К., който не е допринесъл за осъществяване на произшествието. Акцентира на несъответност на наложеното наказание от четири години лишаване от свобода с целите на генералната превенция – да се въздейства възпиращо и предупредително върху другите членове на обществото. Изтъква общоизвестния факт на увеличения в последните години брой на пътнотранспортните произшествия с тежък резултат, като подчертава, че за да се постигнат целите на генералната превенция е оправдано налагане на по-високи по размер наказания за престъпленията по транспорта. Подчертава, че наложеното с първоинстанционната присъда наказание създава у пострадалите и обществото чувство за безнаказаност, за липса на справедливост, за липса на адекватно правораздаване и наказуемост на деянието, довело до този трагичен резултат – отнемане на човешки живот. Счита, че при налагане на наказание за престъпление по транспорта с тежък резултат, както е в случая, следва да се държи сметка както за личността на дееца и специалната превенция, така и за причинените с деянието последици и за генералната превенция на наказанието. С оглед на това и при отчитане увеличения брой транспортни престъпления с тежък резултат, апелира наказателното правораздаване да бъде насочено към постигане релевантност на размерите на наказанията спрямо тежките инциденти на пътя. Изразява позиция, че наказанието следва да създава чувство за справедливост както у подсъдимия, така и у пострадалите и другите членове на обществото. Смята, че наказанието следва да възпитава у хората чувство на дълг към обществото, отговорност към живота на околните и страх от закона в смисъл на знание, че нарушаването на правилата води до сериозни и оправдани последици.

Позовава се практиката на ВКС и цитира Тълкувателно решение №1/1983г., т.7, на ОСНК на ВКС, с които върховната инстанция обръща внимание на съдилищата да не се проявява неоправдано снизхождение при определяне на наказанията, да се отчитат в достатъчна степен ръста и динамиката на престъпленията по транспорта, както и тежките общественоопасни последици. Изказва мнение, че ако тази превантивна функция на наказанието и резултата от него бяха „преследвани“ последователно от правораздавателните органи, може би виновният за настоящото ПТП водач не би допуснал толкова безотговорно нарушаване на правилата за движение по пътищата. Моли въззивният съд да измени присъдата, като увеличи размера на наложеното на подсъдимия наказание лишаване от свобода.

Въззивна жалба срещу присъдата е подал и упълномощеният защитник на подс. М.Х. с оплаквания за явна несправедливост на наложеното наказание лишаване от свобода. Счита, че при определяне на това наказание съдът не е съобразил като смекчаващи обстоятелства чистото съдебно минало на подсъдимия, добрата му личностна характеристика, допуснатите от него само две нарушения по ЗДП за повече от 10 години стаж като шофьор, липсата на употреба на алкохол и други упойващи вещества, както и отношението му към извършеното от него престъпление – искрено съжалява и се разкайва за стореното. Изразява становище, че при индивидуализацията на наказанието следва да се вземе предвид освен степента на обществена опасност на деянието, така и личностната характеристика на подсъдимия, като намира, че в конкретния случай целите на наказанието могат да бъдат постигнати и без да се налага ефективно наказание лишаване от свобода. Моли въззивният съд да измени присъдата, като намали размера на наложеното наказание лишаване от свобода на три години и на основание чл.66 от НК отложи неговото изпълнение за изпитателен срок от пет години.

В съдебно заседание пред настоящата инстанция представителят на Апелативна прокуратура – Бургас заяви, че както въззивната жалба на повереника на частните обвинители, така и тази на упълномощения защитник на подсъдимия са неоснователни. Отбелязва, че в хода на първоинстанционното производство, което е разгледано по общия ред, не са допуснати съществени процесуални нарушения, изяснени са обективно, всестранно и пълно всички обстоятелства по делото въз основа на относим и достатъчен доказателствен материал, като съдът е достигнал до обосновани и

законосъобразни изводи, че подсъдимият е осъществил деянието, посочено в обвинителния акт. Споделя дадената от съда оценка за недостоверност на тази част от обясненията на подсъдимия, с които твърди съпричиняване и принос за настъпилото ПТП от страна на пострадалия водач и водача на лек автомобил „О. А.“ – свид. М., тъй като въпросните обяснения противоречат на свидетелските показания и на заключението на автотехническата експертиза. Намира за правилен и обоснован извода на съда, че единствено и само подсъдимият има изключителна вина за настъпилото ПТП. Изразява съгласие с позицията на съда относно формата на непредпазливата вина - небрежност, включително и с приетото, че по-тежкия вид „самонадеяност“ би утежило положението на подсъдимия. Счита, че наложеното наказание лишаване от свобода е съобразено с високата степен на обществена опасност на конкретното престъпление, както и с баланса на смекчаващите и отегчаващите вината обстоятелства, които правилно са характеризирани и адекватно оценени. В противовес на доводите на защитника заявява, че съдът е отчел всички смекчаващи вината обстоятелства и правилно не е отнесъл към тях липсата на употреба на алкохол и упойващи вещества от страна на подсъдимия, тъй като отсъствието на такива е условие за съставомерност на деянието по чл.343, ал.1, б. „в“ от НК. За правилно намира и решението на съда за ефективно изтърпяване на наложеното наказание лишаване от свобода предвид липсата на предпоставките за условно осъждане по чл.66, ал.1 от НК. В подкрепа на становището си за неоснователност на въззивната жалба на частните обвинители заявява, че обществените настроения не трябва да имат решаващо значение при индивидуализацията на наказанието, тъй като същото трябва да съответства на тежестта на престъплението и да е справедливо. Приемайки, че с математическа точност, при баланс на смекчаващите и отегчаващите вината обстоятелства, е наложено наказание лишаване от свобода в средния предвиден размер – четири години лишаване от свобода, пледира въззивният съд да потвърди атакуваната присъда. Намира за правилно определено и справедливо наказанието от пет години лишаване от право да се управлява МПС, поради което предлага и в тази част съдебния акт да се потвърди.

Повереникът на частните обвинители СЛ. Г. К., КР. В. Ч. и Н. КР. К. поддържа въззивната жалба и моли за уважаването ѝ по съображенията, изложени в нея. Намира наложеното от първата инстанция наказание

лишаване от свобода в размер на четири години за занижено, като смята, че с него не могат да се постигнат целите по чл.36 от НК. Твърди, че изключително високата степен на обществена опасност на престъплението не е намерила отражение при индивидуализацията на наложеното наказание лишаване от свобода. Изтъква, че тази степен на обществена опасност се определя от двете изключително груби нарушения на правилата за движение, допуснати от подсъдимия – двойно увеличение на максимално разрешената скорост – от 90 км/ч на 181 км/ч и изпреварване с навлизане в лентата за насрещно движение. Отстоява тезата относно субективната страна на деянието, като счита, че същото е извършено не при обикновена небрежност, а при самонадеяност, която е по-тежка форма на непредпазливост и обуславя налагане на по-високо по размер наказание. Изразява становище, че не се касае за изменение на обвинението в посока утежняване положението на подсъдимия в случай, че съдът, в отличие от отразената в обвинителния акт небрежност, приеме по-тежката форма на непредпазливост – самонадеяност. Обосновава тази форма на вина с умишлено допуснатите от подсъдимия изключително груби нарушения на правилата за движение – двукратно надвишена скорост на движение и изпреварване с навлизане в лентата за насрещно движение. Споделя становището на прокурора, че липсата на употреба на алкохол и наркотични вещества не следва да се отчита като смекчаващо вината обстоятелство, тъй като тяхното наличие би обосновоало по-тежко наказуема правна квалификация на деянието. Категорично се противопоставя да бъдат ценени като смекчаващи отговорността обстоятелства добрите характеристични данни на подсъдимия и ангажиментите му към неговите болни баба и дядо. Подчертава, че при безразсъден механизъм на ПТП, от който е настъпил изключително тежък вредоносен резултат, както е в случая, никакви положителни характеристики не могат да пререлевират стореното от дееца. В подкрепа на това си становище се позовава както на цитираното в жалбата си Тълкувателно решение №1/1983г. на ОСНК на ВС, така и на актуална съдебна практика на ВКС. Обръща внимание, че изключителна вина за настъпилото ПТП има единствено и само подсъдимият, докато пострадалият водач и водачът на съседния автомобил не са допринесли за тежкия пътен инцидент. Като намира наложеното наказание лишаване от свобода за прекомерно снизходително и несъответно на целите, предписани с нормата на чл.36 от

НК, настоява да се измени първоинстанционната присъда в частта ѝ досежно наложеното наказание лишаване от свобода за срок от четири години, като същото се увеличи до максимално предвидения в приложимата за казуса норма размер на наказанието.

Частните обвинители СЛ. Г. К., КР. В. Ч. и Н. КР. К. се присъединиха към пледоарията на своя повереник и поискаха въззивният съд да уважи жалбата им, като увеличи размера на наложеното наказание лишаване от свобода.

Упълномощеният защитник на подс. М.Х. поддържа въззивната жалба и моли за намаляване размера на наложеното наказание лишаване от свобода от четири години на три години, както и за отлагане на неговото изпълнение на основание чл.66 от НК. Изказва становище за съпричиняване на ПТП и принос за вредоносния резултат от страна на пострадалия водач и на водача на изпреварвания от подсъдимия автомобил „Опел“. Мотивира позицията си с факта на движение на автомобила на пострадалия без включени светлини, което е затруднило подсъдимия своевременно да го възприеме и да предприеме спиране, както и с факта на увеличение на скоростта на изпреварвания автомобил „Опел“ при вече предприета от подсъдимия маневра изпреварване. Категоричен е, че изпреварваният автомобил „Опел“ не се е движил с посочената от свидетелите скорост от 80 – 90 км/ч, а с много по-висока скорост, заради която подсъдимият, макар и да е управлявал автомобила си с двойно по-висока скорост от 180 км/ч, не е успял да завърши изпреварването. Смята, че при индивидуализацията на наказанието лишаване от свобода съдът не е отчел адекватно ниската степен на обществена опасност на подсъдимия, който не е осъждан, както и добрите му характеристични данни. Противопоставя се на твърденията на прокурора и на повереника на частните обвинители, че подсъдимият е недисциплиниран водач. В тази връзка изтъква, че за близо 12 години стаж като шофьор срещу подсъдимия е издадено само едно наказателно постановление през далечната 2009г., за което му е била наложена глоба от 50 лева за неправилно движение на заден ход, както и два фиша, датиращи от 2012г., за наложени глоби, съответно от 100 лева и 30 лева. Съобразявайки дългия период от време, изминал от налагането на санкциите, се позовава на изтекла давност относно понесената от подсъдимия административнонаказателна отговорност за допуснатите в миналото нарушения по ЗДП. Като приема, че не са налице отегчаващи вината обстоятелства, моли въззивният съд да измени обжалваната присъда,

като намали размера на наложеното наказание лишаване от свобода на три години или под този срок и да отложи неговото изтърпяване при условията на чл.66 от НК.

Подс. М.Х. заяви, че се присъединява към становището и исканията на своя защитник. Изрази искрено съжаление за случилото се. Помоли за намаляване на наказанието лишаване от свобода и за условно осъждане.

Въззивните жалби като подадени в петнадесетдневния преклузивен срок по чл.319, ал.1 от НПК съответно от защитника на подсъдимия и от повереника на частните обвинители, които имат право да оспорват постановената присъда, съгласно чл.318, ал.6 от НПК, са допустими.

Бургаският апелативен съд, след като се запозна с всички материали по настоящото наказателно производство, обсъди доказателствата, събрани на досъдебното производство и в съдебно заседание пред първата и въззивната инстанция и провери атакуваната присъда по оплакванията на въззивниците и служебно изцяло, съгласно чл.314, ал.1 от НПК, направи извода, че въззивната жалба на защитника на подсъдимия е частично основателна, а тази на повереника на частните обвинители - неоснователна.

Във въззивните жалби на упълномощения защитник и на повереника на частните обвинители не е заявен изрично довод за нарушения на процесуалния закон, не са посочени конкретни нарушения от такъв характер, нито са изложени аргументи в тяхна подкрепа, нито се съдържа искане за отмяна на присъдата и връщане на делото за ново разглеждане в предходен процесуален стадий, каквато е най-честата правна последица при констатация за нарушения от въпросната категория.

Възраженията, изложени в жалбата на защитника и в неговата пледоария, касаят доказателствената дейност на първостепенния съд, поставена в основата на изграждане на вътрешното съдийско убеждение по фактите, като се твърди, че приетата от съда фактическа обстановка не кореспондира със събрания по делото доказателствен материал; постановената осъдителна присъда не се основава на безпротиворечиви и убедителни доказателства, които да са били събрани и проверени по предписания процесуален ред и въз основа на които да може да се направи категоричен извод за изключителна вина на подсъдимия за настъпилото ПТП, респективно за липса на принос от страна на пострадалия водач и на водача на изпреварвания автомобил „Опел“ за станалия пътен инцидент.

При реализиране на проверка за допуснати съществени нарушения на процесуалните правила, следва да се подчертае, че съгласно задължителните указания, дадени с Тълкувателно решение №2/2002г. по н. д. №2/2002г. на ОСНК на ВКС и константната съдебна практика, процесуалните последици от недостатъчно и/или ненадлежно събрани доказателства, от липсата на анализ на същите или от тяхната неправилна оценка, не представляват съществени нарушения на процесуалните правила и поради това не обуславят отмяна на присъдата и връщане на делото за ново разглеждане от друг състав на първата инстанция. С оглед на това, дори и в хипотеза на допуснати процесуални нарушения в доказателствената дейност на разследващите органи, както и в тази на първостепенния съд по допускане, събиране, проверка, анализ и оценка на доказателствените материали, те не се считат за такива от категорията на съществените, довели до ограничаване на процесуалните права на обвиняемия/подсъдимия или на неговия защитник, нито за такива от категорията неотстраними от въззивната инстанция процесуални нарушения.

Съобразявайки горното и след осъществена служебна проверка, въззивният състав заключи, че в хода на настоящото наказателно производство и при постановяване на атакуваната присъда не са допуснати такива нарушения на процесуалните правила, които да се квалифицират като съществени и да представляват основания за отмяна на присъдата и връщане на делото за ново разглеждане, съгласно чл.335, ал.2, предл.1 от НПК. Посочените по-горе оплаквания на защитника по същината си са такива за необоснованост на присъдата и ще се обсъдят по-долу в настоящото решение, с което въззивната инстанция следва да се произнесе по съществото на спора.

Въззивният съд, действайки като втора поред инстанция по фактите и разглеждайки оплакванията за незаконосъобразност и необоснованост на присъдата, както и за явна несправедливост на наложеното наказание лишаване от свобода, извърши собствена преценка на доказателствената съвкупност и въз основа на нея изгради изложената по-долу фактическа обстановка по спора, която съвпада с възприетата от първостепенния съд, като същата не обосновава различни правни изводи относно разгледаното деяние, неговата правна характеристика и участието на подсъдимия в него. Анализирайки задълбочено и всеобхватно всички доказателствени източници, настоящата инстанция направи следните фактически констатации:

Подсъдимият М.Х. е роден на 10.07.1991г. в гр. Бургас, български

гражданин, с висше образование, неженен, неосъждан. Работи като ел. монтьор в подстанция „Бургас“ 400KV, където отговорно изпълнява служебните си задължения.

Подсъдимият е правоспособен водач на моторни превозни средства от 2009г., с придобити категории В, М и АМ.

Преди извършване на деянието, предмет на разглеждане по настоящото дело, подс. М.Х. е бил санкциониран три пъти по административен ред за допуснати нарушения по ЗДП. С наказателно постановление от 11.12.2009г., влязло в сила на 29.12.2009г., за допуснато нарушение по чл.40, ал.1, б.„б“ от ЗДП, на подсъдимия е наложено административно наказание глоба в размер на 50 лева, която е заплатил. С фиш от 28.09.2012г., връчен на 08.11.2012г., за допуснато нарушение по чл.21, ал.1 от ЗДП, на основание чл.182, ал.1, т.3 от ЗДП - превишаване от 21 до 30 км/ч на разрешената максимална скорост в населено място, подсъдимият е наказан с глоба в размер на 100 лева, която е платил. С фиш от 01.04.2019г. подсъдимият е санкциониран за допуснато нарушение по чл.6, т.1 от ЗДП, като на основание чл.183, ал.3, т.5, пр.1 от ЗДП - несъобразяване с пътните знаци и с пътната маркировка, му е наложена глоба от 30 лева, която е платил преди 14.08.2019г., когато му е било издадено ново свидетелство за управление на МПС.

На 6.04.2019 г. към 20:00 часа свидетелите А. М., Х. Ю., Х. А. и З. А. тръгнали с лек автомобил „О. А.“ с рег. № * **** ** от с. Кликач за с. Просеник. Автомобилът бил управляван от свид. М.. До водача М., на предна дясна седалка, се намирал свид. Х. Ю.. На задната седалка вляво, т. е. зад водача, се намирал свид. Х. А.. На задната седалка вдясно пътувал свид. З. А..

Около 20:10 часа лек автомобил „О. А.“ се движел по главен път I-6 / София-Бургас /, в района на 461 км, в посока от гр. Карнобат към гр. Айтос. Пътният участък бил прав, с видимост над 300 м, с наклон на спускане от около 3%, в посока от запад на изток. Платното за движение било асфалтирано, без дупки и неравности, с ширина 8,10 метра. Имало две ленти за движение, разделени с единична прекъсната линия. Нямаło въведени ограничения и забрани.

Свечерявало се, но все още не бил настъпил мрак. Свид. М. управлявал автомобила в дясната пътна лента със скорост около 90-100 км/ч / 26 м/с /.

В този пътен участък лекият автомобил „О. А.“ бил застигнат от лек автомобил „М.“ с рег. №5537 НК“, управляван от подсъдимия М.Х., който

пътувал сам в колата от с. Кликач за гр. Айтос. Скоростта на движение на автомобила била около 181 км/ч / 50 м/с /, при която опасната зона за спиране била около 230 метра. Тъй като разликата в скоростите между двата автомобила била около 24 м/с, за да избегне удара с движещия се пред него лек автомобил „О. А.“, подсъдимият предприел маневра „изпреварване“, като навлязъл в пътната лента за насрещно движение.

По същото време в насрещната лента се намирал лек автомобил „М.“ с рег. №* **** **, управляван от пострадалия Г. К. К.. Скоростта на движение на автомобила била около 92 км/ч / 25,64 м/с /, а опасната зона за спиране – около 78 метра. Светлините на фаровете били включени. Навлизайки в тази пътна лента, подсъдимият Х. възприел опасността от челен удар с лек автомобил „М.“ и незабавно предприел екстрено спиране, от което на платното за движение останали две спирачни следи - с дължина 27 метра и 12,5 метра и наред с това леко отклонил автомобила си наляво.

При посочените обстоятелства произшествието било непредотвратимо, тъй като разстоянието между двата насрещнодвижещи се автомобили в този момент / около 148 метра / било значително по-малко от сбора на опасните им зони за спиране / 308 метра /. Последвал челен, прав ексцентричен удар между предната част на лек автомобил „М.“ с рег. № * **** ** и предната част на лек автомобил „М.“ с рег. №* **** **. В момента на удара скоростта на движение на управлявания от подсъдимия автомобил била около 159,58 км/ч. Мястото на удара било в лявата / северна / пътна лента спрямо посоката на движение на автомобила на Х., на около 2,00 метра вдясно от лявата граница на платното за движение. След сблъсъка всеки от автомобилите се отклонил в съответното направление и посока под въздействие на ударния импулс. Лек автомобил „М.“ продължил движението си към левия банкет в посока гр. Айтос, след което напуснал платното за движение и се преобърнал по таван с колелата нагоре в отводнителната канавка, като двигателят му спрял да работи, а стрелката на скоростометъра останала неподвижна, показвайки 160 км/ч. Другият автомобил се насочил към лявата / южна / пътна лента в посока към гр. Карнобат, напуснал пътното платно с предната си част и преустановил движението си. Вследствие на удара двата автомобила били тотално разрушени.

Непосредствено след произшествието свид. А. М. спрял управлявания от него лек автомобил „О. А.“ вдясно на пътя. Четиримата свидетели излезли от

колата, като всички били изпаднали в паника. В 20:13 часа свид. Х. Ю. се обадил от мобилния си телефон на ЕЕН 112, а през това време останалите, търсейки помощ, започнали да спират преминаващи автомобили. Свидетелите Д. Т. и Т. Д., пристигнали на място след произшествието, също подали сигнали на тел. 112 за настъпилото ПТП с пострадали лица.

На местопроизшествието пристигнали полицейски служители от РУ на МВР - гр. Айтос, служители на РДПБЗН - гр. Бургас, сектор „Спасителни оперативни дейности“- гр. Айтос и на РСПБЗН - гр. Айтос, сред които били свидетелите Ж. В. и Д. Ч., както и екип на ФСМП - гр. Карнобат в състав: медицински фелдшер М. Б. и шофьор Х. Х.н. Свид. Б. се насочила първо към лек автомобил „М.“ и видяла пострадалия К. на предна дясна седалка, с леко наклонена напред и надясно глава. Пострадалият нямал жизнени показатели, поради което свидетелката веднага се отправила към автомобила, обърнат в канавката. През това време служителите на РДПБЗН се опитвали да извадят подсъдимия от автомобила, като с помощта на комбинирани инструменти успели да отворят задната дясна врата. От там подсъдимият бил поставен на носилка и качен в линейката. М.Х. бил в коматозно състояние, на устата му излизала пяна и затова бил транспортиран до най-близкото здравно заведение – болницата в кв. Ветрен, гр. Бургас, където бил предаден на реанимационен екип.

След като приключил огледът на местопроизшествието, служителите от сектор СОД - гр. Айтос отрязали предна лява врата на лек автомобил „М.“, за да извадят пострадалия К.. Трупът му бил откаран със специализирана линейка до УМБАЛ - Бургас за аутопсия.

В кръвните проби на двамата водачи на процесните автомобили – пострадалия Г. К. и подс. М.Х. не се установило наличие на алкохол, както и на наркотични и упойващи вещества.

Гореизложените фактически констатации въззивният съд направи въз основа на задълбочен анализ и собствена оценка на всички гласни, писмени и веществени доказателства и доказателствени средства и експертни заключения, събрани на досъдебното производство и в хода на първоинстанционното съдебно следствие, като стриктно спази изискванията на чл.13, чл.14 и чл.107 ал.5 от НПК. Описаната по-горе фактическа обстановка по спора не се различава съществено от приетата в мотивите на първоинстанционната присъда. Направената от тази инстанция своя оценка на

наличните доказателствени източници съвпада с тази на първия съд. Възприетите и изложени по-горе фактически положения се установяват по несъмнен начин от поотделния и съвкупен анализ на доказателствата, събрани на досъдебното производство и в съдебното следствие на първата и въззивната инстанция и са въведени в настоящия процес от:

- гласните доказателствени средства:

показанията на свидетелите А. М., Х. Ю., Х. А., З. А., Д. Т., К.Ч., Н. Н., Д. Ч., Ж. В., И., Х. Х.н, М. Б., Х. Х., Е. Я., дадени в хода на първоинстанционното съдебно следствие;

показанията на свид. С. Б. дадени в хода на съдебното следствие в първата инстанция и частта от показанията му, дадени на досъдебното производство и приобщени към доказателствения материал чрез прочитането им на основание чл.281, ал.5, вр. ал.1, т.1 от НПК;

показанията на свид. Т. Д., дадени на досъдебното производство и приобщени към доказателствения материал чрез прочитането им на основание чл.281, ал.5, вр. ал.1, т.5 от НПК;

обясненията на подс. М.Х., дадени по време на първоинстанционното съдебно следствие;

- писмените доказателствени средства – протокол за оглед на местопроизшествие /л.8 – 11 от ДП/; протокол за оглед на веществени доказателства /л.28 – 32 от ДП/;

- писмените доказателства – справка за съдимост на подс. М.Х. /л.130 от ДП/, справка за нарушител/водач на М.Х. /л.133 от ДП, л.42 от НОХД №300/2020г./, писмо рег. № 10584р-683/10.04.2019 г. от началника на Районен център 112 – Бургас /л.104 от ДП/, справка за лек автомобил „М.“, с рег. №* **** **, собственост на М.Х. /л.134 от ДП/, справка за нарушител/ водач на Г. К. К. /л.135 от ДП/, справка за лек автомобил „М. Ц 200“, с рег. №* **** **, собственост на Г. К. К. /л.136 от ДП /, удостоверение за наследници на Г. К. К. /л.142, л.150, л.156 от ДП /, препис – извлечение от акт за смърт на Г. К. К. /л.143 от ДП /, копие от регистрационен талон на лек автомобил „О. А.“ с рег. №* **** ***, собственост на А. М. /л.144 от ДП/, удостоверение за родствени връзки на Г. К. К. /л.149, л.155 от ДП /, писмо рег. №769000-10153/28.05.2020г. на Началник Сектор „Пътна полиция“ при на ОД на МВР – Бургас /л.41 от НОХД №300/2020г. /, работна характеристика на подс. Х. /л.36 от ВНОХД №102/2021г/; сертификат от Технически университет – Варна на

подс. Х. /л.37 от ВНОХД №102/2021г/; грамота за спечелено трето място в Студентска Научна Сесия 2015 за подс. Х. /л.38 от ВНОХД №102/2021г/; грамота за презентация на подс. Х. /л.39 от ВНОХД №102/2021г/; 3 бр. епикризи на А. Я. Я. /л.40-42 от ВНОХД №102/2021г., 2 бр. епикризи на Е. М. Я. /л.43-45 от ВНОХД №102/2021г.

- веществените доказателствени средства - фотоснимки, изготвени по време на огледа на местопроизшествието / л.12 – л.27 от ДП/; фотоснимки, изготвени по време на огледа на веществените доказателства – лек автомобил „М.“, с рег. №* **** ** и лек автомобил „М. Ц 200“, с рег. №* **** ** /л.33-46 от ДП /;

- заключенията на съдебните експертизи: заключение на авто-техническа експертиза /л.115 – 128 от ДП/, заключение на съдебно-медицинска експертиза на труп №51/2019г. /л.82 - 84 от ДП/, заключение на техническа експертиза /л.107 – 113 от ДП/, заключение на химико-токсикологична експертиза /л.92-93 от ДП/, заключение на химико-токсикологична експертиза /л.96-98 от ДП/.

Въззивният съд се присъедини към заключението на първостепенния, според което събраните и изброени по-горе доказателствени източници, оценени поотделно и в тяхната съвкупност, установяват по безспорен начин гореизложената и възприета от двете съдебни инстанции фактическа обстановка по спора, която съвпада в по-голямата ѝ част и с изложената в обвинителния акт. Релевантните за решаване на делото обстоятелства – времето, мястото, механизма на настъпилото ПТП, участващите в него превозни средства и техните водачи, поведението на водачите на процесните автомобили, причините за ПТП, допуснатите от водача на процесния лек автомобил „М.“ нарушения на правилата за движение и тяхната причинноследствена връзка с ПТП, личността на пострадалия водач, получените от него телесни увреждания при ПТП, причинната връзка между тежките телесни увреждания и настъпилата смърт на пострадалия Г. К. - са категорично установени от събраните чрез способите и по реда на НПК в хода на разследването и на първоинстанционното съдебно следствие доказателства. Съображенията, които първостепенният съд е изложил относно доказаността на посочените обстоятелства и средствата за установяването им са достатъчни, последователни и юридически издържани, те позволяват на страните и на горните инстанции да проследят формирането

на вътрешното убеждение на решаващия съд по фактите, включени в обхвата на чл.102 от НПК. При спазване на предвидения процесуален ред за събиране и проверка на доказателствата и след извършване на тяхната правилна оценка, първоинстанционният съд е достигнал до верни изводи от фактическа страна, а въззивният съд споделя дадената оценка за достатъчност, годност и достоверност на доказателствените материали.

По повод оплакването на защитника за необоснованост на обжалваната присъда, аргументирано с недостатъци и пропуски в доказателствената дейност на първостепенния съд, въззивната инстанция проконтролира процеса на събиране, проверка, анализ и оценка на наличния доказателствен материал и счете, че възражението на защитата за липса на достатъчни и годни доказателства, установяващи приетия механизъм на ПТП и причините за него и изключителната вина на подсъдимия за него, както и за постановяване на осъдителната присъда въз основа на предположения, на недостатъчни и противоречиви доказателства, на необективен анализ на събраните доказателства и превратното им тълкуване, е неоснователно.

Както по време на досъдебното производство са събрани достатъчно доказателства в полза на обвинителната теза, така и в хода на задълбочено проведеното съдебно следствие първоинстанционният съд е положил нужните усилия за пълното и всестранно изясняване на фактическите обстоятелства по делото, гарантирал е равно участие на страните в представянето на относими и необходими доказателства, събрал е достатъчен по обем доказателствен материал, който е допринесъл за разкриване на обективната истина, в това число досежно механизма на настъпилото ПТП и причините за него, досежно поведението на водачите на процесните автомобили - подсъдимия М.Х. и пострадалия К., както и на водача на изпреварвания автомобил – свид. М.. По време на първоинстанционното съдебно следствие по искане на прокурора са разпитани непосредствено свидетелите, посочени по-горе, а по искане на защитника е разпитан свид. Ю. А.. Непосредствено са били изслушани вещите лица инж. Е. П. изготвил заключението на автотехническата експертиза и инж. С. Ч., изготвил заключението на техническата експертиза. На страните, включително на подсъдимия и неговия защитник, е предоставена възможност да задават много въпроси на свидетелите и вещите лица, които подробно са отговаряли. При стриктно спазване изискванията на процесуалния закон на основание чл.281,

ал.5 вр. ал.1, т.1 от НПК са били прочетени в хода на първоинстанционното съдебно следствие част от досъдебните показания на свид. С. Б. чиято истинност същият не е отрекъл. Предоставена е възможност на подс. Х. да даде обяснения и същият е депозирал такива както пред разследващия орган, така и пред съда. На разпитите си не е отрекъл, че е управлявал автомобила си с превишена скорост, но е заявил значително по-ниска от действителната, около 100 км/ч. Признал е, че е предприел изпреварване на движещия се пред него автомобил с навлизане в лентата за насрещно движение, но е твърдял, че водачът на изпреварвания лек автомобил недопустимо е увеличил скоростта и така му е попречил да приключи изпреварването и наред с това насрещно движещият се автомобил на пострадалия е бил без включени светлини, което е попретило на възприемането му.

В мотивите към атакуваната присъда, при спазване изискванията на чл.305, ал.3 от НПК, съдът е изложил аргументи за това кои обстоятелства от обхвата по чл.102 от НПК и имащи съществено значение за правилното решаване на спора, приема за безспорно установени. Анализирал е доказателствените източници – свидетелските показания, писмените и веществените доказателства и доказателствени средства, заключенията на съдебните експертизи. Подложил ги е на прецизна съпоставка, а при констатиране противоречия в доказателствените материали, изрично е посочил на кои дава вяра и кои от тях не кредитира. Упражнявайки суверенното си право да прецени необходимостта, годността и надеждността на доказателствените източници, правилно е решил в случая кои да допусне и кои да отхвърли, кои да възприеме като достоверни и кои да игнорира като неистинни, излагайки съображенията си в тази насока. При приложения от първата инстанция законосъобразен подход в допускането, събирането, проверката, анализа и оценката на доказателствените материали, фактическите констатации, съдържащи се в мотивите на обжалваната присъда, се явяват напълно обосновани, а отправеният към съдебния акт упрек за необоснованост е несъстоятелен.

В изпълнение на задължението за всестранен анализ и съпоставка на всички доказателствени източници, първостепенният съд е обсъдил обясненията на подс. М.Х., отчитайки тяхната двойствена роля – на гласни доказателствени средства, но и на средство за защита, което обвиняемият/подсъдимият упражнява по свое усмотрение и няма задължението да казва

истината. Правилно е кредитирал обясненията му, с които твърди управление на собствения му лек автомобил „М.“ на инкриминираната дата в района на местопроизшествието в посока гр. Карнобат – гр. Айтос, както и предприето от него изпреварване на преднодвижещия се лек автомобил „О. А.“ с навлизане в лентата за насрещно движение.

С основание съдът е игнорирал като недостоверни твърденията на подсъдимия, че когато той е предприел изпреварване на лек автомобил „О. А.“, в лентата за насрещно движение не е имало автомобили, не се виждали никакви светлини на фарове, пътят бил свободен за изпреварване, а после, „в даден момент“, лек автомобил „М. Ц 200“ се появил в осветената зона от късите светлини на фаровете на управлявания от него автомобил. Тези обяснения се опровергават от събраните гласни доказателства, които установяват противното – насрещно движещият се автомобил „М. Ц 200“, управляван от пострадалия, е бил с включени къси светлини.

Свидетелите К.Ч. и Н. Н. разказват, че преди произшествието пострадалият К. и свид. Ч. били тръгнали за село Лозарево, като всеки е управлявал собствения си автомобил; в близост до кв. Ветрен те са били застигнати от автомобила на свидетеля Н. - приятел на пострадалия, който пътувал в същото направление; свидетелят ги изпреварил, като до бензиностанция „Шел“ в гр. Айтос трите коли пътували заедно – първи бил автомобилът на свид. Н., зад него - автомобилът на пострадалия К., а последен - автомобилът на свид. Ч., като светлините на автомобилите били включени, тъй като било на смрачаване; пострадалият К. спрял на бензиностанция „Шел“, за да зареди своя автомобил с гориво, а двамата свидетели продължили по пътя. Свидетелите К.Ч. и Н. Н. са категорични в показанията си, че пострадалият е управлявал автомобила си с включени светлини на фаровете. Макар и показанията на двамата свидетели да се отнасят за по-ранен период от време – около 15-20 минути преди настъпване на произшествието, те следва да се ценят като истинни, както правилно е сторил първоинстанционният съд, и обосноваващи движение на автомобил „М. Ц 200“ в момента на ПТП с включени светлини, тъй като е неправдоподобно при бързото настъпване на вечерта пострадалият да е потеглил от бензиностанцията, преминавайки на включени габаритни светлини.

Коментираните обяснения на подсъдимия противоречат и на показанията на свид. А. М. – очевидец на произшествието и водач на лек автомобил „О.

А.“, движел се пред автомобила на подсъдимия, който свидетел е напълно уверен, че автомобилът на пострадалия се е движил на къси светлини на фаровете и че той го е възприел отдалече, а не от близко разстояние.

Правилно съдът е гласувал вяра на показанията на свидетелите Н., Ч. и М., тъй като те изцяло кореспондират с разясненията, които вещото лице инж. Е. П. изготвил заключението на автотехническата експертиза, е дал в хода на изслушването му в съдебно заседание. Експертът недвусмислено заявил, че по време на ПТП светлините на фаровете на колата на пострадалия са били включени. Пояснил, че при огледа на този автомобил не можело да се определи с какви светлини се е движело превозното средство, тъй като лостът, посредством който се извършвало превключването на дълги и къси светлини, бил счупен, но от констатираното положение / позиция / на ключа за включване на светлините обаче се установява, че именно светлините са били включени, а не габаритите на автомобила.

Не отговарят на обективната истина твърденията на подсъдимия, че водачът на преднодвижещия се лек автомобил „О. А.“ му е попречил да завърши маневрата „изпреварване“, тъй като когато започнал да задминава този автомобил, водачът му е увеличил скоростта, а малко преди да приключи изпреварването и да се върне в своята дясна лента, се появил лек автомобил „М. Ц 200“ в лентата за насрещно движение, където последвал ударът. Тези обяснения на подсъдимия не се подкрепят от останалия събран по делото доказателствен материал. Свид. М. заявил, че не е увеличавал скоростта на управлението от него лек автомобил „О. А.“, когато видял в страничното огледало започналото изпреварване от „М.“. Свидетелят Х. Ю., пътувал на предна дясна седалка в лек автомобил „О. А.“, също твърди, че свид. М. „карал нормално, без да дава газ, без да намалява газта“. Свид. Зейтула А., пътувал на задната седалка в автомобил „О. А.“, съобщава, че с периферното си зрение видял как един автомобил тръгнал да ги изпреварва, той се обърнал да погледне какъв е автомобилът и в този момент, виждайки само предната му част до задната лява врата на лек автомобил „О. А.“, настъпил ударът. Посочените свидетелски показания заслужават доверие, тъй като се потвърждават от изразеното от вещото лице инж. Пашов експертно становище, че ударът е настъпил в началото на маневрата „изпреварване“ и точно затова лек автомобил „О. А.“ не е получил никакви деформации. В подкрепа на извода за правдивост на показанията на въпросните свидетели е и

заклучението на автотехническата експертиза, според което при навлизането на лек автомобил „М.“ в лентата за насрещно движение, разстоянието между участващите в произшествието автомобили е било около 148 метра, което изключва възможността сблъскването на превозните средства да е настъпило едва след като процесният автомобил на подсъдимия се е движил известно време успоредно до изпреварвания автомобил „Опел“ и без да може да го изпревари, поради това, че водачът му е увеличил скоростта.

Двете съдебни инстанции кредитираха показанията на свидетелите Д. Т., Д. Ч., Ж. В., И., Х. Х.н, М. Б., С. Б. и Т. Д., които не са били очевидци на разгледаното ПТП, но същите са се намирали на местопроизшествието непосредствено след сблъсъка между процесните автомобили; пряко са възприели тяхното местоположение на пътя след удара и деформациите по тях; видели са разпръснатите по платното за движение и около него отломки и детайли от сблъскалите се коли; имат впечатления за тежкото състояние на водачите на двата автомобила и за настъпилата на място смърт на водача К.; някои от свидетелите са взели пряко участие в изваждането на тежко пострадалите водачи от катастрофиралите автомобили. Показанията на въпросните свидетели в основната им част са последователни, кореспондиращи помежду си, взаимнодопълващи се, логични и относими към предмета на доказване. Оценени в съвкупност с останалите доказателствени материали, те подкрепят отразените в обвинителния акт факти и обстоятелства, на които се основава обвинението и които очертават престъпното деяние на подсъдимия. В мотивите на присъдата съдът не е изложил подробни съображения относно съдържанието на посочените гласни доказателствени източници, но все пак им е дал своята оценка за достоверност, което му е позволило да ги постави в основата на формираните изводи по фактите и на осъдителния съдебен акт. Въззивният съд няма основание да пренебрегне оценката на първостепенния досежно валидността, последователността, логичността и достоверността на гласните доказателствени средства, а следва да утвърди нейната правилност.

Основно място в доказателствения анализ на двете съдебни инстанции заема коментарът на заключението на назначената на досъдебното производство автотехническа експертиза. Въззивният съд прецени това заключение като достатъчно пълно, ясно и обосновано и не намери основание да се съмнява в неговата правилност. То е изготвено от високо квалифициран

експерт – автотехник инж. Е. П. в чиято професионална компетентност, добросъвестност и безпристрастност няма съмнение. Вещото лице е отговорило изчерпателно, пълно, категорично и убедително на всички поставени му въпроси. По тези съображения двете съдебни инстанции кредитираха посоченото заключение. То е в подкрепа на изводите относно приетия и изложен по-горе механизъм на възникване, протичане и приключване на ПТП, който експертът аргументира с обективните находки и следи на местопроизшествието / спирачни следи, следи от задиране на пътното покритие, находки от счупени пластмасови детайли, стъкла, петна от пръст /, с деформациите по процесните автомобили, с получените от пострадалия водач травми, с протокола за оглед на местопроизшествие, с показанията на свидетелите – очевидци на пътния инцидент и обясненията на обвиняемия. Анализирайки внимателно въпросното заключение, първостепенният съд правилно е приел, че механизмът на разгледаното ПТП и причините за него са напълно изяснени. Според заключението техническата причина за възникването на ПТП е навлизането на лекия автомобил „М.“ в насрещната лента за движение при наличие в нея на насрещнодвижещ се автомобил, като това навлизане е било резултат от конкретни действия на водача на посочения автомобил – при превишена скорост предприел изпреварване на преднодвижещия се лек автомобил „О. А.“ с навлизане в лентата за насрещно движение, където правомерно се движил лек автомобил „М. Ц 200“. Вещото лице направил извод, че водачът на насрещнодвижещия се автомобил - пострадалият К. не е имал техническата възможност да предотврати ПТП към момента на навлизане на автомобила „М.“ в лентата за насрещно движение, тъй като управлението от пострадалия автомобил се е намирало на разстояние около 41 метра преди мястото на удара и дори да е предприел екстрено спиране, не е могъл да спре преди линията на удара и да предотврати произшествието, защото опасната зона за спиране на автомобила му – 78 метра е била по-голяма от посоченото отстояние на автомобила до мястото на удара. Експертът установил, че мястото на удара между автомобил „М.“ и автомобил „М. Ц 200“ е било в северната пътна лента, т. е. в лентата за движение на втория автомобил, и се намирало на около 2 метра вдясно от лявата /северната/ граница на платното за движение. Приел, че ударът е бил челен, прав, ексцентричен и е настъпил между предната част на лек автомобил „М.“ и предната част на лек автомобил „М. Ц 200“. След

извършени изчисления установил, че скоростта на движение на лек автомобил „М.“ преди момента на възникване на ПТП е била около 181 км/ч, а в момента на удара между двата автомобила е била около 159,58 км/ч, поради приложеното от водача Х. аварийно спиране. Отбелязал изрично, че след удара скоростометърът на лек автомобил „М.“ показвал около 160 км/ч, като този скоростометърът, предвид, че е от електронен тип, при рязко прекъсване на електрозахранването на автомобила, показва скоростта на движение непосредствено преди прекъсване на електрозахранването. / Същото показание на скоростометъра е отразено и в протокола за оглед на веществени доказателства. / Експертът изчислил също, че скоростта на движение на лек автомобил „М. Ц 200“ е била около 92,34 км/ч, както преди ПТП, така и в момента на удара, защото неговият водач не е задействал спирачната уредба и на платното за движение не са намерени спирачни следи от този автомобил. Определил опасната зона за спиране на лек автомобил „М.“ при скоростта му на движение от 181 км/ч на около 230 метра, а опасната зона за спиране на лек автомобил „М. Ц 200“ при скоростта му на движение от 92,34 км/ч на около 78 метра. Изразява експертно становище, че ударът между двата процесни автомобила би бил предотвратим, ако лек автомобил „М.“ не беше предприел с превишена скорост изпреварване с навлизане в лентата за насрещно движение, когато разстоянието между двата насрещнодвижещи се автомобили е било около 148 метра, т. е. по-малко от сбора на опасните зони за спиране на автомобилите $230 \text{ м} + 78 \text{ м} = 308 \text{ м}$, и водачът на насрещния лек автомобил „М. Ц 200“ е бил в невъзможност да предприеме каквато и да е маневра за предотвратяване на ПТП. Обосновава втора хипотеза, при която ударът между процесните превозни средства е бил предотвратим – ако водачът на лек автомобил „М.“, подс. Х., беше продължил движението напред в насрещната лента, без да предприема екстрено спиране, в каквато ситуация той е имал техническата възможност да завърши започнатата маневра „изпреварване“ преди линията на удара, тъй като предвид дължината на изпреварвания лек автомобил „О. А.“, необходимото разстояние е било не повече от около 10 – 12 метра, но осъществяването на намаляване на скоростта е увеличило времето за движение в насрещната пътна лента. Експертът изказва мнение, че ако лек автомобил „М.“ беше управляван от водача му – подс. Х. с разрешената за пътния участък скорост от 90 км/ч, не би възникнала необходимост от извършване на

изпреварване на преднодвижещия се лек автомобил „О. А.“, който се е движил със скорост от около 90 – 100 км/ч, нито би се наложило навлизане на автомобил „М.“ в лентата за насрещно движение, където там в онзи момент се е намирал лек автомобил „М. Ц 200 “. Аргументира извод, че при движение на лек автомобил „М.“ с максимално разрешената скорост от 90 км/ч и при предприемане от него на маневра изпреварване при същите условия, то при наличното разстояние от 148 метра между двата насрещнодвижещи се автомобили в момента на започване на маневрата, съответно при опасна зона за спиране на лек автомобил „М.“ – 76 метра и опасна зона за спиране на лек автомобил „М. Ц 200 “ – 78 метра, произшествие отново би настъпило, тъй като сборът от опасните зони на насрещнодвижещите се автомобили щеше да е около 154 метра, което е по-голямо от наличното - 148 метра. Пояснява, че при подобна ситуация на настъпване на местопроизшествието скоростта на движение и на двата автомобили в момента на удара би била между 5 – 6 км/ч, при която скорост вредните последици биха били значително по-малки, при условие, че и двамата водачи биха реагирали на възникналата опасност с аварийно спиране.

Двете инстанции се довериха изцяло на обсъденото и неоспорено от страните заключение на автотехническата експертиза. Установените чрез него релевантни за спора обстоятелства – лентата, по която се е движил всеки от процесните автомобили преди ПТП, техните скорости на движение преди ПТП и в момента на удара, опасните им зони за спиране, действията на всеки от двамата водачи при взаимното им възприемане на пътя, мястото на удара между двете превозни средства, техническите причини за настъпилото ПТП и условията за неговото предотвратяване – са изложени в обстоятелствената част на обвинителния акт и съответно доказани в хода на първоинстанционното съдебно следствие по реда и със способите, предвидени в НПК.

Въззивната инстанция, както и първата такава, кредитира изцяло неоспореното заключение на съдебномедицинската експертиза на труп №51/2019г., изготвено от д-р Косьо Янков / л.82 – 84 от ДП/. Това заключение, основавайки се на огледа на трупа на пострадалия Г. К. и аутопсионните находки, установява нараняванията на пострадалия, техния вид, брой, локализация, механизъм на получаването им и медико-биологичните им характеристики. Съгласно коментираното заключение,

вследствие на претърпяното ПТП пострадалият К. е получил разкъсване на сърце и черен дроб, фрактура на ребра вляво с дислокация на фрагментите, кръвоизлив в коремната и гръдната кухина, фрактури на десни крайници, охлузвания по лицето и гръдния кош. Съдебният лекар излага становище, че всички установени травми са следствие на действието на твърди, тъпи предмети от купето на автомобила при внезапното му привеждане от движение към покой. Формулира извод, че непосредствена причина за смъртта на пострадалия Г. К. са несъвместимите с живота увреждания на сърцето и черния дроб - сърцето било разкъсано от фрагмент на фрактурирано ребро, а черният дроб – от рязко притискане на корема с посока отпред назад.

Доверие заслужава и неоспореното заключение на техническата експертиза, изготвено от инж. С. Ч. /л.107-113 от ДП/. Вещото лице установило, че записите на диска /CD-R/ са три и на тях се съдържа информация за три обаждания на тел.112 от дата 06.04.2019г., както следва: от аб. №*****, от аб. №***** и от аб.№*****. Експертът не установил прекъсвания, сризове, заличавания, наслагвания и т. н., водещи до съмнения за извършени корекции или други технически интервенции или монтаж върху аудиозаписите, записани върху диска. Снел на хартиен носител съдържанието на аудиозаписите, представящи три разговора, проведени между лице с женски глас – оператор от Националната система за спешни повиквания на ЕЕН 112 и трима мъже, представили се съответно като И. Т. Ч. Д. и Д. Т., които еднозначно съобщили за тежко транспортно произшествие на пътя гр. Карнобат – гр. Айтос между два леки автомобила с пострадали лица.

Съдебните инстанции се довериха и на двете заключения на назначената в хода на досъдебното производство химикотоксикологична експертиза, изготвени инж. химик В. Г. и д-р С. С. – съдебен токсиколог, работещи в специализираната Химикотоксикологична лаборатория към ВМА – София. Според първото заключение /л.92-93 от ДП/, при извършените изследвания на кръвна проба, взета от трупа на лицето Г. К. К., не се установява наличие на алкохол и наркотични вещества. Второто заключение /л.96-98 от ДП/ на същите вещи лица има за предмет на изследване кръвна проба, взета от лицето М.Х.. Това заключение установява, че в кръвната проба липсва наличие на наркотични вещества и алкохол. Вещите лица аргументират

експертно становище, че идентифицираните в кръвната проба лекарствени вещества – пропофол, кетопрофен и мидазолам – нямат съдебно-токсикологично значение, тъй като тяхното присъствие е ятрогенно в настоящия случай, т.е. приложени са в болнични условия при реанимационни дейности.

Въззивният съд обсъди приложените по делото като писмени доказателствени средства протокол за оглед на местопроизшествие от 06.04.2019г. и протокол за оглед на веществени доказателства от 07.04.2019г., който има за предмет на огледа двата процесни автомобила – лек автомобил „М.“ с рег. №* **** ** и лек автомобил „М. Ц 200 “ с рег. № * **** **. Двата протокола са валидни, подписани са от всички присъстващи лица на съответното следствено действие без възражения и забележки относно начина на осъществяването му, както и относно направените при него констатации, описани и фотографирани предмети. Предвид съставянето им в съответствие с императивите на НПК и липсата на възражения срещу тях, съдебните инстанции прецениха коментираните действия по разследване за законосъобразно извършени, а отразените в тях обстоятелства – като обективни и достоверни. Важно е да се отбележи, че огледният протокол на автомобилите, в частта относно огледа на лек автомобил „М.“ съдържа следните изрични констатации: „Стрелката на скоростомера показва „160 км/ч, стрелката на оборотомера показва „2800 оборота“, часовникът показва 8.13 ч.“ Констатацията относно стрелката на скоростомера, сочеща 160 км/ч, е в подкрепа на експертния извод от заключението на автотехническата експертиза, според който в момента на удара между двата автомобила скоростта на лек автомобил „М.“ е била 159,58 км/ч, а преди удара – 181 км/ч.

Въззивната инстанция, както и първата такава, цени множеството документи, приложени като писмени доказателства по делото, които по-горе бяха подробно цитирани.

Справката за съдимост установява, че подс. М.Х. досега не е осъждан за никакви престъпления и не са му били налагани наказания по Наказателния кодекс.

Приложената по делото справка за нарушител/водач от региона, издадена от Сектор „КАТ“ при ОД на МВР – Бургас, установява, че подс. Х. е правоспособен водач на МПС от мес. август 2009 г. с категории В, М и АМ. Същият документ установява, че подс. М.Х. е бил санкциониран по

административен ред за допуснати нарушения по ЗДП общо три пъти – един път с наказателно постановление от 11.12.2009г., влязло в сила на 29.12.2009г., за нарушение по чл.40, ал.1, б.“б“ от ЗДП, за което му е наложена глоба в размер на 50 лева, която е заплатил, два пъти с фиш, от които един през 2012г. за нарушение по чл.21, ал.1 от ЗДП, за което му е наложена глоба в размер на 100 лева, която е платил и един фиш от 01.04.2019г. за нарушение по чл.6, т.1 от ЗДП, за което му е наложена глоба от 30 лева, която е платил преди 14.08.2019г.

Писмо – отговор от Началника на „Районен център 112“ – Бургас /л.104 от ДП/ установява, че по повод ПТП, станало на 06.04.2019г., около 20.10 часа, на пътя София – Бургас, в района на 461 км, на територията на община Айтос, на тел. 112 са били регистрирани следните три повиквания: на 06.04.2019г. в 20.13 часа от телефон ***** от лице представило се с името И.; на 06.04.2019г. в 20.17 часа от телефон ***** от лице представило се с имената Т. Д.; на 06.04.2019г. в 20.17 часа от телефон ***** от лице представило се с името Т..

Справката за лек автомобил „М.“, с рег. №* **** **, установява, че същият е собственост на М.Х. от 28.05.2018г.

Справката за лек автомобил „М. Ц 200“, с рег. №* **** **, установява, че същият е собственост на Г. К. К. от 01.06.2015г.

Удостоверението за наследници на пострадалия Г. К. К. установява, че частният обвинител СЛ. Г. К. е негова майка и наследник.

Удостоверението за родствени връзки на Г. К. К. установява, че частният обвинител Н. КР. К. е брат на пострадалия.

Писмо рег. №769000-10153/28.05.2020г. на Началник Сектор „Пътна полиция“ при на ОД на МВР – Бургас /л.41 от НОХД №300/2020г./ установява, че по повод настъпилото на 06.04.2019г. ПТП между лек автомобил „М.“, с рег. №* **** ** и лек автомобил „М. Ц 200“, с рег. №* **** **, няма съставен акт за установяване на административно нарушение и издадено наказателно постановление.

Работната характеристика на подс. Х. установява, че той работи като ел. монтьор в подстанция „Бургас“ 400KV, където точно изпълнява служебните си задължения, справя се с умение и вещина при изпълнение на поставените задачи, а като човек и колега е отзивчив и скромен.

Сертификат от Технически университет – Варна, грамота за спечелено

трето място в Студентска Научна Сесия 2015 и грамота за презентация, издадени на името на подс. М.Х., установяват позитивни характеристични данни за същия.

Представените пред въззивната инстанция 2 броя епикризи на Е. М. Я. и 3 броя епикризи на А. Я. Я. установяват, че тези лица, за които подсъдимият твърди, че са негови баба и дядо и той се грижи за тях, страдат от различни заболявания.

Приемайки, че съдържащите се в делото документи са събрани и приобщени по предвидения в НПК ред, между тях не са налице противоречия, относими са към предмета на спора и доизясняват обстоятелствата от значение за разкриване на обективната истина, двете съдебни инстанции им се довериха, тълкуваха ги с оглед тяхното действително съдържание и ги ползваха при извеждане на фактическите и правни изводи по висящия спор.

Съдилищата цениха като годни веществени доказателствени средства приложените по делото фотоснимки, подредени в два фотоалбума - към протокола за оглед на местопроизшествие и към протокола за оглед на веществени доказателства - лек автомобил „М.“, с рег. №* **** ** и лек автомобил „М. Ц 200“, с рег. №* **** **, тъй като те са били направени в хода на образувания наказателен процес от специалист – технически помощник, участвал като такъв по време на посочените действия по разследване, а НПК не предписва други специални изисквания за изготвянето на фотоснимките.

Направеният от въззивния съд и изложен по-горе всестранен, пълен и задълбочен анализ на всички събрани по делото и относими към разгледаното обвинение доказателствени материали, който категорично подкрепя приетите за установени от двете съдебни инстанции факти и обстоятелства, налага извод за обоснованост на обжалваната осъдителна присъда и аргументира неоснователност на довода за необоснованост на съдебния акт.

Въз основа на приетата за установена и напълно изяснена фактическа обстановка първоинстанционният съд е направил законосъобразен правен извод, към който се присъединява и въззивният – подсъдимият с деянието си е осъществил от обективна и субективна страна престъпния състав на чл.343, ал.1, б.”в“ вр. чл.342, ал.1 от НК, тъй като при управление на МПС – лек автомобил „М.“, с рег. №* **** **, е нарушил правилата за движение по пътищата: чл.21, ал.1 и чл.42, ал.2, т.2 от ЗДП, в резултат на което е

предизвикал пътнотранспортно произшествие и по непредпазливост е причинил смъртта на пострадалия Г. К..

Правилно и в съответствие с наличния доказателствен материал първата инстанция е заключила, че подсъдимият с активно и съзнателно поведение, при управление на процесния лек автомобил „М.“ е нарушил правилата за движение по чл.21, ал.1 и чл.42, ал.2, т.2 от ЗДП.

Първата цитирана разпоредба установява забрана за водача на пътно превозно средство при избиране на скоростта на движение да превишава определени стойности на скоростта в зависимост от категорията на превозното средство и мястото на движение, като за превозните средства от категория „В“ в случай на движение извън населено място, е установена скорост от 90 км/ч. Нормата на чл.42 от ЗДП урежда маневрата „изпреварване“, като текстът на чл.42, ал.2, т.2 от ЗДП задължава водача, когато при изпреварването навлиза в пътна лента, предназначена за насрещно движение, да не създава опасност или пречки за превозните средства, движещи се по нея.

Изяснено е по делото, че разгледаното ПТП е настъпило в извън населено място – на първокласен път I – 6 / София – Бургас /, в района на км 461. Пътното платно било с асфалтово покритие, с обща ширина 8,10 метра, двулентово, предназначено за двупосочно движение – към гр. Айтос / гр. Бургас / и към гр. Карнобат / гр. София /, като маркировката, разделяща двете ленти е била единична прекъсната осова линия. В процесния участък от първокласния път - на км 461 не е имало поставени пътни знаци, ограничаващи скоростта на движение на превозните средства. Категорично установено е, че непосредствено преди ПТП процесните автомобили - „М.“ и „М. Ц 200“ са се движили в една и съща лента – лявата за управлявания от подсъдимия автомобил, в срещуположни посоки и поради това дистанцията помежду им намалявала. Несъмнено доказано е също, че една от основните технически причини за ПТП е навлизането на процесния лек автомобил „М.“, управляван от подсъдимия, в лентата за насрещно движение, по която се движел срещуположно лек автомобил „М. Ц 200“, с цел изпреварване на движещия се пред лек автомобил „М.“ - лек автомобил „О. А.“ с рег. №* **** ***, управляван от свид. М.. Подсъдимият е предприел маневрата „изпреварване“ без да се убеди, че няма да създаде опасност или пречки за движещите се в насрещната пътна лента превозни средства, въпреки че е

имал техническата възможност да стори това, като е започнал маневрата „изпреварване“ с навлизане в лентата за насрещно движение, без да направи правилна преценка дали ще може да приключи успешно изпреварването и да се върне безпрепятствено в напуснатата от него дясна пътна лента.

Другата техническа причина, поради която е настъпило произшествието е превишената скорост, с която се е движил управлявания от подсъдимия лек автомобил „М.“. Същият е превозно средство от категория „В“ и при движение извън населено място максималната за него разрешена скорост е 90 км/ч. Заключение на автотехническата експертиза, основаващо се на обективните находки на местопроизшествието и на обективното доказателство – показанието на скоростомера в момента на прекъсване на електрозахранването – 160 км/ч, установява, че въпросният автомобил непосредствено преди удара се е движил със скорост от 181 км/ч, която надвишава двукратно стойността на максималната позволена за извън населено място скорост от 90 км/ч за превозните средства от категория „В“.

Безспорно установено е, че мястото на удара между двата автомобила е в лявата за лек автомобил „М.“ лента за движение / в посока гр. Бургас /, т. е. тази за насрещно движение, на около 2 метра вдясно от лявата /северната/ граница на платното за движение. Скоростта на правомерно движещия се в лентата за насрещно движение / за него дясна лента / лек автомобил „М. Ц 200“, управляван от пострадалия Г. К., е била около 92 км/ч. Ако подсъдимият беше запазил движението си в собствената дясна лента, т. е. ако не беше предприел маневрата „изпреварване“ с навлизане в лентата за насрещно движение, без да се убеди, че няма да създаде опасност за насрещно движещите се превозни средства и без точна преценка дали ще може да се върне безпрепятствено в напуснатата от него дясна пътна лента, то двата автомобила щяха да се разминат безпрепятствено и не би настъпило ПТП. Същото е било предотвратимо и в случай, че водачът на лек автомобил „М.“, подс. Х., беше продължил движението напред в насрещната лента, без да предприема екстрено спиране, в каквата ситуация той е имал техническата възможност да завърши започнатата маневра „изпреварване“ преди линията на удара и така да предотврати произшествието.

Пострадалият Г. К., като водач на лек автомобил „М. Ц 200“, не е имал техническата възможност да предотврати ПТП към момента на навлизане на автомобила „М.“ в лентата за насрещно движение, тъй като управляваният от

пострадалия автомобил се е намирал на разстояние около 41 метра преди мястото на удара и дори да беше предприел аварийно спиране, не би могъл да спре преди конфликтната точка и да предотврати произшествието, защото опасната зона за спиране на автомобила му – 78 метра е била по-голяма от посоченото отстояние на автомобила до мястото на удара.

При безпротиворечиво установените и напълно изяснени фактически констатации, изложени по-горе, логично следва заключението, че между допуснатите от водача Х. нарушения на правилата за движение по чл.21, ал.1 и чл.42, ал.2, т.2 от ЗДП и настъпилия вредоносен резултат – смъртта на пострадалия Г. К. съществува пряка и непосредствена причинно - следствена връзка. Именно вследствие на разгледаното ПТП, настъпило по изключителна вина на водача на лек автомобил „М.“ – подс. Х., на водача на правомерно движещия се в лентата за насрещно движение лек автомобил „М. Ц 200“ - Г. К. са били причинени травматични увреждания, детайлно описани по-горе, които са били несъвместими с живота и като последица от тях е настъпила смъртта му.

Правилно и обосновано е становището на съда, че смъртта на пострадалия Г. К. се намира в пряка причинна връзка с разгледаното ПТП, в което подсъдимият е участвал като водач на процесния лек автомобил „М.“ и като такъв единствен е допринесъл за посочения съставомерен резултат.

Пострадалият Г. К. като водач на процесния лек автомобил „М. Ц 200“ не е допуснал нарушения на правилата за движение, няма вина за катастрофата и никакъв принос за причиняване на общественоопасните последици. Водачът на преднодвижещия се лек автомобил „О. А.“ – свид. М. също няма принос за настъпване на вредоносния резултат, тъй като същият не е увеличил скоростта на автомобила си след предприетото от подсъдимия изпреварване. В случай, че лек автомобил „О. А.“ се е движил с превишена скорост, т. е. над 90 км/ч, движещият се попътено в същата лента лек автомобил „М.“ е следвало да бъде управляван от водача му Х. на необходимата дистанция и със същата или по-ниска скорост, но в никакъв случай да не предприема изпреварване с навлизане в насрещната лента, по която правомерно се е движил автомобилът на пострадалия.

Освен коментираните обективни признаци на разгледаното деяние, въззивният съд прие, че в случая е налице и субективният елемент на престъплението по чл.343 от НК – непредпазливост. Поведението на

подсъдимия е било виновно. Той е извършил деянието по непредпазливост, изразила се в небрежност, тъй като не е целял пряко настъпването на престъпния резултат и не е предвиждал общественоопасните последици, но е бил длъжен и обективно е могъл да ги предвиди, както и да ги предотврати. В подкрепа на този извод следва да се посочи заключението на автотехническата експертиза досежно предотвратимостта на ПТП при управление на процесния лек автомобил „М.“ с разрешената скорост от 90 км/ч и ненавлизване на същия в лента за насрещно движение с цел изпреварване при наличие на движещ се по нея лек автомобил „М. Ц 200“. С други думи, подсъдимият е съзнавал и е могъл да управлява лек автомобил „М.“ с максимално позволената за процесния пътен участък скорост от 90 км/ч и да не навлиза в лента за насрещно движение за изпълнение на маневрата „изпреварване“, без да се убеди, че няма да създаде опасност за правомерно движещия се по нея лек автомобил „М. Ц 200“, при това без да е сигурен, че ще може успешно да приключи изпреварването и безпрепятствено да се върне в напуснатата от него дясна лента. В тази хипотеза неговият лек автомобил „М.“ щеше безпроблемно да се размине с насрещно движещия се лек автомобил „М. Ц 200“, а неговият водач Г. К. нямаше да пострада. Иначе казано, подсъдимият е разполагал с обективната възможност да предотврати ПТП и настъпването на съставомерния резултат. С тези съображения въззивната инстанция се присъедини към изразеното от прокурора становище в обвинителния акт досежно вида на проявената от подсъдимия непредпазливост и намери доводът на частното обвинение за наличие на самонадеяност в поведението на подсъдимия за неоснователен. Вярно е, че подсъдимият има сравнително дълъг опит като водач на МПС, както и че е знаел, че управлява автомобила си с двукратно по-висока скорост от максимално разрешената за извън населено място. Това обаче не е достатъчно, за да се приеме, че той е предвиждал настъпването на общественоопасните последици и е мислил да ги предотврати.

Водим от всичко по-горе изложено, въззивният съд прие, че атакуваната присъда е правилна и законосъобразна. Същата е постановена в пълно съответствие с разпоредбите на 343, ал.1, б.,„в“ от НК, чл.11, ал.3, предл.1 от НК и чл.21, ал.1 от ЗДП. Изпълнени са предписанията на тези законови норми за ангажиране на наказателната отговорност на подсъдимия за коментираното престъпление по транспорта с цитираната правна характеристика и липсват

предпоставките, визирани в чл.304 от НПК, за оправдаването му.

Въззивната инстанция обсъди внимателно оплакванията за незаконосъобразност и несправедливост на присъдата в частта ѝ относно наложеното наказание лишаване от свобода и неговото изтърпяване и прецени исканията на подсъдимия и защитника за намаляване размера на наказанието за основателно, а искането на повереника на частните обвинители за увеличение на наказанието – за неоснователно.

Индивидуализацията на наказанието е основен принцип при налагането му, по силата на който съдът е длъжен да го съобрази с индивидуалните особености на конкретния случай. Обстоятелствата, които следва да бъдат взети предвид са тези, които определят конкретната тежест на извършеното престъпление и характеризират личността на дееца. Те обуславят по-голяма или по-малка степен на обществена опасност на извършеното, както и необходимостта от повече или по-малко интензивно въздействие върху извършителя с оглед постигане целите на генералната и специална превенции. Важно е също във връзка с определянето на наказанието да се посочи установеното в съдебната практика принципно разбиране, че при индивидуализацията на наказанието не може да се прилага механичен формален подход при преценката на смекчаващите и отегчаващите обстоятелства, тъй като не става въпрос за математически величини, а за различни фактически констатации, които следва да бъдат съотнесени към конкретната степен на обществена опасност на деянието и дееца.

В контекста на горните принципни положения, въззивният съд намери, че при индивидуализацията на наказанието лишаване от свобода съгласно чл.54 от НК в размер, съвпадащ със средния предвиден в приложимата за казуса материалноправна норма на чл.343, ал.1, б.„в“ от НК, първостепенният съд е пропуснал да оцени степента на обществена опасност на подсъдимия като деец, не е съобразил подобаващо степента на обществена опасност на всички смекчаващи отговорността му обстоятелства, надценил е значението на единственото отегчаващо обстоятелство, необосновано е отдал приоритет на генералната превенция.

Решавайки въпроса за наказанието на подсъдимия, следва да се съобрази, че престъпленията по транспорта поначало са такива с висока степен на обществена опасност и укоримост, предвид обществените отношения – предмет на защита, които са свързани най-вече с опазване здравето и живота

на хората при управление на МПС, както и предвид постоянно нарастващия им брой в страната, включително и в района на Бургаска област. Тази опасност е законодателно отчетена с предвидените за въпросните престъпления високи наказания в санкционната част на съответните специални разпоредби от Особената част на НК.

Преценявайки механизма на разгледаното ПТП и причините за него, броя, вида и тежестта на допуснатите от водача Х. нарушения на правилата за движение и тяхната значимост за безопасността на пътя, както и тоталното разрушаване на процесните автомобили, въззивната инстанция се присъедини към оценката на първата, че конкретното деяние има по-висока степен на обществена опасност от типичните случаи на престъпления от настоящия вид. Тази висока степен на обществена опасност на деянието се определя от допуснатите от подсъдимия две особено груби нарушения на правилата за движение. Касае се за неправомерно навлизане в лентата за насрещно движение с цел изпреварване при наличието на движещ се в тази лента автомобил, както и за управление на собствения автомобил с превишена скорост от 181 км/ч, надвишаваща два пъти максимално разрешената скорост от 90 км/ч в процесния пътен участък, която скорост характеризира нарушението като драстично и като проява на крайна безразсъдност.

Въззивният съд, установявайки, че първата инстанция се е въздържала да посочи изрично своята оценка за степента на обществена опасност на подсъдимия като деец, прие, че същият е личност с ниска степен на обществена опасност, предвид липсата на предходни престъпления и противообществени прояви, извършени от него и наличието на добри характеристични данни.

Обсъждайки наказанието на подсъдимия, въззивният съд, взе предвид подбудите и причините за извършване на престъплението, което е пропуснал да стори първият съд, състоящи се в незачитане на основни правила за движение по пътищата, каквито са чл.21, ал.1 от ЗДП, императивно предписващ за водача на МПС максималната позволена скорост на движение и имащ приоритетно значение за безопасността на движението, и чл.42, ал.2, т.2 от ЗДП, уреждащ условията за безопасно извършване на маневрата „изпреварване“.

Коментирайки обстоятелствата, значими за размера на наказанието на подсъдимия, първоинстанционният съд неправилно е приел баланс на

смекчаващите и отегчаващите вината обстоятелства. В дейността си по индивидуализация на основното наказание съдът не е оценил в достатъчна степен значението на намаляващите наказателната отговорност обстоятелства. Правилно е съобразил като смекчаващи вината фактори чистото съдебно минало на подсъдимия, трайната му трудова ангажираност, изразеното от него искрено съжаление и разкаяние за извършеното, както и обстоятелството, че самият той е бил тежко пострадал при произшествието. В обсега на смекчаващите вината обстоятелства следва да се включат и подобаващо да се оценят позитивната характеристика на подсъдимия, сравнително младата му възраст /понастоящем на 30 години/ и проявяването му на работното място като изпълнителен, отговорен и дисциплиниран работник. В коментираната група значими обстоятелства не следва да се добавят претендираната от защитата липса на употреба на алкохол и наркотични вещества от подсъдимия, тъй като това е необходимо условие за правна характеристика на престъплението по чл.343, ал.1, б.„в“ от НК, а наличието на алкохол и наркотични вещества у дееца обосновава съставомерност на деянието по по-тежко наказуемия състав на чл.343, ал.3 от НК. Полаганите от подсъдимия грижи за неговите болни баба и дядо се включват в положителните характеристични данни за подсъдимия и не налагат оценяването им като допълнително и самостоятелно смекчаващо обстоятелство.

Въззивната инстанция се присъедини към становището на първата за наличието на отегчаващо вината на подсъдимия обстоятелство, изразяващо се в тотално унищожение на процесния лек автомобил „М. Ц 200“, собственост на пострадалия К.. Важно е да се отбележи, че в случая не се касае за „значителни имуществени вреди“ по смисъла на чл.343, ал.1, б. „а“ от НК. За да се приеме, че е налице този несъставомерен за престъплението по чл.343, ал.1, б.„в“ от НК признак и да се отчете като утежняващо обстоятелство при индивидуализацията на наказанието, необходимо е да се установи дали паричната равностойност на повредите надвишава 14 пъти минималната за страната работна заплата към момента на извършване на деянието. За казуса значителни имуществени вреди ще са налице, ако стойността на повредите надхвърля сумата 7840 лева, равняваща се на 14 минимални работни заплати за страната през 2019г. – 560 лева. При положение, че по делото не е назначена оценителна експертиза, която да изчисли стойността на повредите,

причинени на лек автомобил „М. Ц 200“, не може да се приеме, че е изпълнено горното условие, респективно, че от деянието са настъпили значителни имуществени вреди. Независимо от това, тоталното разрушаване на посочения автомобил на пострадалия, установено от заключението на изслушаната автотехническа експертиза, не може да бъде пренебрегнато като относимо към определянето на наказанието обстоятелство.

Въззивният съд, в отличие от първоинстанционния, прие че наложените на подсъдимия административни санкции по ЗДП не представляват отегчаващо отговорността обстоятелство и счита, че те не следва да се оценяват при определяне размера на наказанието и да обосноват неговото завишаване. Това е така, защото при анализа на допуснатите от подс. Х. нарушения по ЗДП се установява, че те са били реализирани през сравнително дългия му 10-годишен стаж като водач на МПС; те са значително отдалечени във времето и за всички тях негативните за нарушителя М.Х. последици от предходната административнонаказателна отговорност са отпаднали с изтичането на съответен давностен срок, определен в съгласие със задължителните указания, дадени в Тълкувателно решение №2 от 28.02.2018г. на ОСНК на ВКС, т. 7 и т.8, и Тълкувателно постановление №1 от 27.02.2015г. на ОСНК на ВКС и ОСС на Втора колегия на ВАС.

Видно от справка за нарушител/водач за трите нарушения по ЗДП, подс. М.Х. е санкциониран с наказателно постановление от 11.12.2009г., влязло в сила на 29.12.2009г., и два пъти с фиш / един през 2012г. и един фиш от 01.04.2019г./, с които са му наложени административни наказания глоба в размер, съответно от 50 лева, 100 лева и 30 лева, които е заплатил, като последната глоба е заплатена преди 14.08.2019г., т. е. преди повече от две години от настоящото произнасяне.

При тези несъмнени данни и при съблюдаване на указанията в цитираните тълкувателни актове на върховните ни съдебни инстанции, следва да се приеме, че отрицателните за нарушителя Х. последици от предходната му понесена административнонаказателна отговорност са отпаднали с изтичането на едногодишен срок от изплащането на глобите. С оглед на това, неправилен се явява изводът на първоинстанционния съд, че наложените на подс. М.Х. административни наказания за други нарушения на правилата за движение, допуснати преди датата на инкриминираното деяние – 06.04.2019г., следва да се ценят при индивидуализацията на наказанието като

отегчаващо отговорността обстоятелство. Верен е противният извод - подс. Х. не следва да търпи неблагоприятни последици от предишните си административни наказания, наложени му за нарушения по ЗДП, тъй като отговорността му за тях е изпълнена и от изпълнението ѝ е изтекъл срок, надвишаващ една година, поради което въпросните санкции следва да се игнорират и да не се отчитат като утежняващо обстоятелство при определяне на наказанието.

В категорията на отегчаващите отговорността обстоятелства, обуславящи завишаване на наложеното наказание, не могат да се отнесат непризнаването на вината или недаването на достоверни обяснения от дееца, тъй като това е недопустимо. Конкретното поведение на обвиняемия/ подсъдимия в процеса е израз на правото му на защита, гарантирано от процесуалния закон. Затова и депозирането на неверни обяснения в случая е факт, който не може да се интерпретира във вреда на подсъдимия и да утежнява наказателноправното му положение.

Изчерпателно изброявайки и коментирайки всички смекчаващи отговорността на подсъдимия обстоятелства, въззивната инстанция прие, че същите не са многобройни по смисъла на чл.55 от НК и съобразно константната съдебна практика по този въпрос, нито някое от тях е изключително по своя характер, поради което те не обуславят в случая налагане на наказание съгласно изискванията на чл.55 от НК. По тези съображения намира за правилно решението на първоинстанционния съд за определяне на наказанието лишаване от свобода при условията на чл.54 от НК. Независимо от това, съвкупната преценка на всички значими за наказанието обстоятелства, обсъдени по-горе, не изисква определяне на санкцията при баланс на смекчаващите и отегчаващите отговорността обстоятелства, както е счела първата инстанция. Индивидуализираното така наказание от четири години лишаване от свобода е завишено по размер, несъответно е на ниската степен на обществена опасност на подсъдимия като деец, на действително установените смекчаващи и отегчаващи отговорността обстоятелства и на тяхното съвкупно значение за конкретното наказание, поради което то е несправедливо. Определеното съгласно чл.54 от НК наказание от четири години лишаване от свобода, което съвпада със средния размер, предвиден в приложимата за казуса норма на чл.343, ал.1, б.„в“ от НК, установяваща наказание лишаване от свобода от две до шест години, е

израз на необоснована и безполезна строгост към подсъдимия, с нищо в повече то не би допринесло за неговото поправяне и превъзпитание, нито би засилило възпиращия ефект на санкцията върху другите членове на обществото, нито ще гарантира в повече изпълнението на генералната превенция.

По изложените съображения и отчитайки ниската степен на обществена опасност на дееца М.Х., наличните смекчаващи и едно отегчаващо вината обстоятелства и най-вече постоянната му трудова ангажираност и положителната му личностна характеристика, въззивният съд прецени, че за извършеното престъпление следва да се определи в съгласие с чл.54 от НК, при превес на смекчаващи вината обстоятелства, наказание лишаване от свобода за срок от две години и шест месеца, което е под средния размер на предвидената в законовата разпоредба на чл.343, ал.1, б. „в“ от НК санкция и гравитира към предписания ѝ минимален размер от две години лишаване от свобода.

Такова по вид и размер наказание апелативният съд намира за правилно определено с оглед на всички индивидуализиращи отговорността обстоятелства, за съобразено с целите на специалната и генералната превенция, а също и за справедливо. Наказание с размер, различен от посочения, ще бъде безполезна високо или неоправдано ниско, не би допринесло за поправянето и превъзпитанието на дееца, не би въздействало възпитателно и предупредително-възпиращо върху другите членове на обществото.

Мотивиран от тези съображения, въззивният съд прие, че на основание чл.337, ал.1, т.1 от НПК следва да измени обжалваната присъда в коментираната ѝ част, като намали размера на наложеното наказание лишаване от свобода от четири години на две години и шест месеца.

Определеният от въззивната инстанция нов размер на наказанието лишаване от свобода, който е под три години, изисква при решаване на въпроса за неговото изпълнение задължително да се обсъдят предпоставките на условното осъждане по чл.66, ал.1 от НК. Вярно е, че след извършеното от настоящия съд редуциране на наказанието лишаване от свобода, формално са налице условията на чл. 66 ал.1 от НК за отлагане изпълнението на наложеното наказание – същото е лишаване от свобода за срок по-малък от три години и подсъдимият досега не е осъждан на лишаване от свобода за

престъпление от общ характер. Независимо от това въззивният съд прие, че институтът на условното осъждане няма да може да се приложи успешно спрямо подсъдимия и поради това последният не следва да се освобождава от изтърпяване на въпросното наказание. Трудовата ангажираност на подс. Х., неговото чисто съдебно минало, относително младата му възраст, предполагаща възможност за корекция и превъзпитание, не са достатъчни за да се направи положителен извод за законосъобразно и резултатно прилагане на условното осъждане спрямо него. Въззивната инстанция намира, че с оглед високата степен на обществена опасност на разгледаното престъпление, определена от допуснатите особено груби нарушения на правилата за движение и конкретно проявеното от подсъдимия дръзко поведение, е възможно целите на специалната превенция да бъдат успешно реализирани само чрез ефективно изтърпяване на наказанието лишаване от свобода. В тази насока следва да се отчете изключителната укоримост на настоящото деяние предвид факта, че подсъдимият добре е разбрал, че преднодвижещият се лек автомобил „О. А.“ е бил управляван с максималната допустима скорост от 90 км/ч и дори по-висока от нея, но въпреки това, вместо да намали скоростта на своя автомобил и да се движи в дясната си лента след лек автомобил „О. А.“, спазвайки дистанция, той е предприел особено рисковано изпреварване при нощни условия с навлизане в лентата за насрещно движение, която маневра е предопределила настъпването на ПТП и тежкия вредоносен резултат. Така проявената от подсъдимия крайна безразсъдност при управлението на автомобила си налага по-голямо интензивно въздействие върху него с оглед постигане целите на специалната превенция.

Изтъкнатите по-горе особености на конкретното престъпление и на подсъдимия като деец указват, че неговото поправяне и превъзпитание не може да се постигне без изолацията му от обществото. С оглед на това, решавайки въпроса за изпълнението на наложеното на подс. Х. наказание лишаване от свобода, въззивният съд прие, че това наказание следва да бъде изтърпяно ефективно, защото само така спрямо извършителя ще се въздейства ефикасно и може успешно да се очаква положителен резултат на корекция в поведението му. Посредством реалното изпълнение на определеното наказание лишаване от свобода ще се предотврати оформянето на тенденция към неправомерно поведение у подсъдимия и същевременно ще се прекъсне създалата се обществена търпимост към непредпазливите

престъпления по транспорта, както и нагласата у водачите на МПС, в случай на причинена смърт на пътя, да бъдат санкционирани с леки наказания и да очакват снизходителност и условно осъждане. По тези съображения въззивната инстанция счете, че макар и в случая да са налице формалните предпоставки на чл.66 от НК за освобождаване от изтърпяване на въпросното наказание лишаване от свобода, същото не следва да се отлага. За постигане целите на наказанието и най-вече за поправянето и превъзпитанието на подсъдимия е наложително той да изтърпи реално наказанието си, като по този начин ще се въздейства предупредително-възпиращо и спрямо останалите членове на обществото, склонни към нарушения на правилата за движение и дръзко поведение на пътя, на които не следва да се внушава безнаказаност за непредпазливо транспортно престъпление с причинена смърт. Така мотивиран, въззивният съд прие, че подс. Х. следва да изтърпи ефективно редуцираното наказание от две години и шест месеца лишаване от свобода.

С атакуваната присъда първостепенният съд се е произнесъл и по въпроса за първоначалния режим за изтърпяване на наложеното на подс. Х. наказание лишаване от свобода. Съобразявайки нормата на чл.57, ал.1, т.3 от ЗИНЗС, правилно е постановил наложеното наказание лишаване от свобода да се изтърпи от подсъдимия при първоначален общ режим, тъй като такъв е предвиден за извършителите на непредпазливи престъпления.

Изпълнявайки задължението си по чл.314, ал.1 от НПК за цялостен служебен контрол върху правилността на обжалваната присъда и проверявайки нейната справедливост, въззивната инстанция обсъди размера на наложеното наказание лишаване от право да се управлява МПС за срок от пет години и намери, че то е явно несправедливо като определено в завишен размер. Посоченият срок на коментираното наказание не е съобразен с ниската степен на обществена опасност на подсъдимия като деец, с установените смекчаващи отговорността обстоятелства и наличието само на едно отегчаващо. Всички тези факти, значими за точната индивидуализация на наказанието, бяха подробно изложени и обсъдени по-горе по повод на следващото се на подсъдимия основно наказание. Същите аргументи са релевантни и имат същото значение при определяне размера на кумулативно предвиденото за престъпленията по транспорта наказание лишаване от право да се управлява МПС. Индивидуализиращите отговорността на подсъдимия

обстоятелства, преценени в тяхната съвкупност, налагат извод, че коментираното наказание следва да бъде за срок от три години, който незначително надвишава минималната продължителност на наказанието в случая - две години и шест месеца. Това е така, защото, тълкувайки в тясна връзка разпоредбите на чл.37, ал.1, т.6 и т.7 и чл.49 от НК и съобразявайки установената съдебна практика по приложението им, следва да се приеме, че наказанията лишаване от права, когато се налагат заедно с наказанието лишаване от свобода, не могат да са за срок по-малък от срока на лишаването от свобода. Аргумент в подкрепа на този извод е и обстоятелството, че срокът на лишаването от права по чл.37, т.6 и т.7 от НК започва за тече от влизане в сила на присъдата, но осъденият не може да се ползва от правата, от които е лишен, преди да е изтърпял наказанието лишаване от свобода. Съблюдавайки това положение и направения извод, че подсъдимият преди не е пренебрегвал често правилата за движение по пътищата, не е недисциплиниран водач и системен нарушител на пътя, настоящият съдебен състав счита за адекватно на извършеното и на дееца и най-вече за справедливо наказанието лишаване от право да се управлява МПС за срок от три години. Изложеното обосновава прилагането на чл.337, ал.1, т.1 от НПК и в унисон с него въззивната инстанция следва да упражни правомощието си да измени обжалваната присъда в коментираната ѝ част, като намали срока на посоченото наказание от пет години на три години.

Съблюдавайки нормата на чл.189, ал.3 от НПК, първостепенният съд правилно е осъдил признатия за виновен в извършване на разгледаното престъпление М.Х. да заплати в полза на държавата по сметка на ОД на МВР – Бургас сумата 940,80 лева и по сметка на Окръжен съд – Бургас сумата 90 лева, представляващи направени по делото разноски.

Мотивиран от всичко по-горе изложено въззивният съд намери, че на основание чл.337, ал.1, т.1 от НК следва да измени първоинстанционната присъда, като намали наложените наказания лишаване от свобода и лишаване от право да се управлява МПС съответно до размер на две години и шест месеца за първото наказание и до три години за второто наказание.

В останалите ѝ части, в които присъдата не подлежи на изменение, тя следва да бъде потвърдена като правилна, законосъобразна и обоснована, съгласно чл.338 от НПК.

Ръководен от изложените съображения, Бургаският апелативен съд

РЕШИ:

ИЗМЕНЯВА присъда №255 от 07.10.2020г. по НОХД №300/2020г. на Бургаския окръжен съд, както следва:

НАМАЛЯВА размера на наложеното на подсъдимия М. Х. Х. наказание от четири години лишаване от свобода на две години и шест месеца лишаване от свобода.

НАМАЛЯВА срока на наложеното на подсъдимия М. Х. Х. наказание лишаване от право да управлява МПС от пет години на три години.

ПОТВЪРЖДАВА присъдата в останалите ѝ части.

Решението подлежи на касационно обжалване и протестиране пред ВКС на Република България в 15 – дневен срок от съобщаването на страните, че е изготвено.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____